

POSUDOK HABILITAČNEJ PRÁCE

Téma: Odraz Kierkegaardovho vnímania človeka a spoločnosti v dielach modernej americkej literatúry

Autor: PhDr. Martina Pavlíková, PhD.

Oponent: doc. PhDr. Mária Hricková, PhD.

Habilitačná práca PhDr. Martiny Pavlíkovej, PhD. pozostáva zo súboru šiestich článkov, ktoré autorka uverejnila v časopisoch *European Journal of Science and Theology* (článok 1, 4, 5), *Communications – Scientific Letters of the University of Zilina* (článok 2, 3) a *X-Linguae* (článok 6, v spoluautorstve s T. Mahrikom). Jej témou je vplyv myšlienok známeho dánskeho filozofa prvej polovice 19. storočia Søren Kierkegarda na modernú a postmodernú americkú literatúru.

Habilitačná práca prináša hlbavú sondu do literárnych diel a z autorkiných analýz je zrejmý dlhodobý intenzívny záujem ako o filozofiu spomenutého mysliteľa, tak i o diela americkej literatúry. Osobný vklad je pri literárnych interpretáciách nosným prvkom a ešte špecifickejšie sa to prejavuje v prípade poézie, ktorej sa autorka venuje vo viacerých častiach. Citlivá recepcia diela je zásadným predpokladom podnetnej interpretácie, ktorá obohacuje čitateľa a zároveň ponúka inšpiráciu pre iných. Takúto charakteristiku práca napĺňa a najmä z tohto dôvodu ju v závere explicitne odporúčam k obhajobe.

Na druhej strane ale samotná koncepcia práce predznačuje viaceré problémy, ku ktorým sa postupne vyjadrím a ku ktorým môže autorka zaujať stanovisko pri obhajobe.

Z formálneho hľadiska práca neprešla editorskou úpravou, nachádzajú sa v nej početné preklepy, gramatické a stylistické nedostatky. Formálne nedostatky sú ťažšie vysvetliteľné (a aj ospravedlniteľné) najmä z dôvodu, že všetky články boli publikované v recenzovaných periodikách, ktoré sa zaväzujú k dôslednému edičnému procesu. Hodnota zaujímavých myšlienok prezentovaných autorkou sa tak znižuje, resp. nepozorná úprava textu odvádza na mnohých miestach pozornosť od podnetného obsahu.

Keďže práca pozostáva z článkov, z ktorých mnohé sa venujú totožným autorom, dochádza v nej k značnému opakovaniu myšlienok. Čitateľ habilitačnej práce sa opakovane oboznamuje s totožnými myšlienkami Kierkegarda, DeLilla alebo Audena. Chápem že redukcia opakujúcich častí nebola možná vzhľadom na to, že ide o kompendium celých

článkov, no autorka mohla zvážiť, či nepripraviť habilitačnú prácu tak, aby nebola súborom článkov, ale uceleným textom, ktorého cieľ by bol totožný s predloženým textom.

Najzávažnejším problémom v práci je spôsob využitia citácií a odkazov na zdroje. Problém, ktorý evidujem v habilitačnej práci, je ale treba vnímať v širšom kontexte praxe humanitných a spoločenských vied v oblasti citácií a referencií na zdroje. V žiadnom prípade tu nechcem spochybňovať kvalitu zdrojov, na ktoré autorka odkazuje, ich hodnota a kvalita nie sú predmetom môjho hodnotenia, no považujem za potrebné podotknúť, že súvislosť medzi autorkinými myšlienkami a myšlienkami prezentovanými v textoch, na ktoré odkazuje, je vo viacerých prípadoch nepriama, prípadne je spojitosť tak univerzálna, že uvedený odkaz by mohol byť nahraditeľný akýmkoľvek iným zdrojom, ktorý sa čo len okrajovo dotýka skúmanej problematiky.

Vo vedeckej práci sa prirodzene inšpirujeme zdrojmi, ktoré poznáme, a v tomto smere je vplyv aktivít a činnosti Stredoeurópskeho výskumného ústavu Sorena Kierkegaarda, ktorého členkou je aj dr. Pavlíková, zrejmý. Autorka bohato odkazuje na práce prof. Romana Králika, ako aj na ďalších odborníkov zo slovenskej akademickej komunity, ktorí sa venujú otázkam etiky, morálky a náboženstva (najmä Valčo, Kondrla).

Z hľadiska kvality spracovania považujem za prínosnú predovšetkým úvodnú časť, v ktorej autorka popisuje svoju osobnú trajektóriu vedeckého bádania Kierkegaardovho diela v kontextoch americkej literatúry, no zároveň sumarizuje poznatky, ktoré neskôr rozvetvuje v jednotlivých článkoch (kapitolách) práce. Zaujímavá je i časť o problematike prekladu (ako Kierkegaarda, tak i Audena) v poslednom článku. Autorka by sa v tejto súvislosti mohla pri obhajobe vyjadriť k tomu, ako ona vníma problematiku práce s prekladmi Kierkegaarda. V čom dochádza pri využívaní jeho diel k najväčším významovým posunom?

Medzi silné stránky práce patrí, ako som už spomínala vyššie, osobný interpretačný vklad autorky, no menej silnou stránkou je naplnenie atribútu vedeckosti. Vo viacerých častiach autorka prechádza do populárno-náučného štýlu a väčší priestor dostáva emocionálne ladené vyjadrovanie. Na viacerých miestach sa objavujú pomerne rozsiahle citácie, ktoré by bolo vhodné komplexnejšie prepojiť s autorkiným pohľadom (napr. s. 62, McCarthy, s. 70 Kierkegaard). Autorka nevychádza z teórií, ide jej najmä o identifikáciu prelínania myšlienok dánskeho filozofa v dielach americkej literatúry. Identifikácia sa rozširuje do širšieho popisu a analýzy, no závery, ku ktorým autorka prichádza či už v jednotlivých článkoch, alebo v práci ako takej, sú pomerne vágne.

Článok *The Concept of Anxiety and its Reflection in Auden's Work The Age of Anxiety* napríklad ukončuje konštatovaním: „In *The Concept of Anxiety*, Kierkegaard describes the

nature and forms of anxiety, placing the domain of anxiety within the mental and emotional states of human existence. Living in modern society, human has to face anxiety every day. Kierkegaard's concepts of anxiety, despair, dread and aloneness have become a significant part of his actual life experience.“ (s. 63)

V závere autorka píše: „Vedecký prínos výskumu prezentovanom v predloženej habilitačnej práci spočíva najmä v originálnom spracovaní analýzy diel literátov Audena, Percyho a Don DeLilla s akcentom na existenciálne posolstvo dánskeho mysliteľa Kierkegaarda, ktoré je v mnohých aspektoch rozdielne, avšak v jednom atribúte americkej kultúry spoločné.“ (s. 90) Autorka by mohla pri obhajobe špecifikovať, ako vidí ona konkrétny prínos jej habilitačnej práce pre oblasť súčasnej americkej literatúry, najmä v prepojení na filozofický rozmer jej práce.

Habilitačnú prácu **Odras Kierkegaardovho vnímania človeka a spoločnosti v dielach modernej americkej literatúry** habilitantky PhDr. Martiny Pavlíkovej, PhD. **odporúčam** prijať na obhajobu a po úspešnej obhajobe **odporúčam** udeliť akademický titul docent v odbore habilitačného konania a inauguračného konania cudzie jazyky a kultúry.

Dátum: 2. júl 2021

A black rectangular box redacting the signature of the reviewer, with a dotted line extending from the bottom.

doc. PhDr. Mária Hricková, PhD.

KAA FF UKF v Nitre